

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, inițiată de doamna senator USR Silvia-Monica Dinică împreună cu un grup de parlamentari USR, PNL (**Bp.347/2024**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, cu un nou articol, art. 36¹, care să asigure (fie la solicitarea instanței de judecată, în anumite cazuri, fie prin acordul foștilor soți) îndeplinirea obligației de întreținere a copiilor în cazul despărțirii părinților, inclusiv prin utilizarea unui intermediar identificat prin agențiile județene de plată și inspecție socială.

Astfel, plata obligației de întreținere ar urma să fie realizată prin intermediul acestei instituții, prin utilizarea unui serviciu public de intermediere a plății pensiei de întreținere.

II. Observații

1. Cu privire conținutul inițiativei legislative, menționăm că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat. Astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă, într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Amintim că, prin lipsa de claritate și precizie a normei preconizate, care ar genera confuzii în interpretarea/aplicarea acesteia, se pot crea și premisele unor *vicii de neconstituționalitate* prin raportare la *principiul constituțional al legalității*, art. 1 alin. (5) din *Constituție*.

În acest sens, considerăm esențial a fi justificate care sunt instituțiile responsabile cu implementarea acestui serviciu, „*serviciu public de intermediere*”, motivele care stau la baza înființării acestora, modalitățile de acces la aceste instituții și responsabilitatea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse în corecta și eficienta gestionare a activității acestora.

Cu referire la alin.(1) al art.36¹ propus în inițiativa legislativă, precizăm că nu rezultă cu claritate ce este „*serviciul public de intermediere*”, în subordinea sau sub coordonarea cărei instituții se află, cum se pot identifica aceste servicii și care sunt modalitățile de acces ale beneficiarilor la acestea.

De asemenea, nu este de înțeles dacă serviciul de intermediere la care face referire alin. (1) este identic cu „*agenția de intermediere*” prevăzută la alin. (5) sau cu „*instituția responsabilă cu intermedierea plății*” din cadrul alin.(7), (9), (10) și (11).

Totodată, considerăm că erau necesare clarificări, în sensul definirii noțiunii de „*agenției de intermediere*”, a atribuțiilor sale, a modalității de finanțare și de acces la serviciile acesteia.

Pentru rațiuni de unitate a legii, considerăm că era necesară identificarea unei noțiuni care să definească în mod corect și concret, pe parcursul întregii reglementări, entitatea care va fi responsabilă cu intermedierea plății de întreținere.

2. În ceea ce privește măsura propusă la alin. (2) lit.a) al art.36¹, apreciem că erau necesare justificări în sensul indicării doar a infracțiunilor pentru care urmărirea penală se face la plângerea prealabilă.

În plus, nu reiese cu suficientă claritate când urmează a fi dată hotărârea instanței de tutelă cu privire la instituirea obligației de întreținere, intermediată prin serviciul menționat (odată cu înaintarea cererii privitoare la divorț, în timpul procesului de divorț, după finalizarea acestuia).

Adițional, prin raportare la măsura dispusă la lit.c), considerăm că era necesar a fi menționat unde urmează a fi consemnat acordul părților, ce formă trebuie să îmbrace și ce instituție îl va avea în gestiune.

3. În ceea ce privește alin. (3) al art.36¹ considerăm că era necesar să fi fost specificat termenul de la care încep să curgă cele 6 luni avute în vedere pentru calcularea venitului net al părintelui creditor.

4. În legătură cu măsura indicată la alin. (4) al art.36¹, precizăm că nu poate fi stabilit cu exactitate ce reprezintă „*pragul*” pentru intermedierea plății pensiei de întreținere ori dacă acesta este un nivel minimal sau maximal ori dacă sunt percepute anumite comisioane sau acesta reprezintă un serviciu gratuit.

De asemenea, nu este clar la ce se referă și cum se calculează pragul pentru intermedierea plății pensiei alimentare, având în vedere că instanța de tutelă stabilește cuantumul pensiei de întreținere ce intră în obligația de plată a părintelui debitor printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Mai mult, nu reiese dacă se utilizează sisteme existente sau este necesară crearea unor sisteme/programe informatice noi pentru atingerea acestui scop.

În plus, apreciem că era necesară corectarea sintagmei „*pensiei alimentare*”, întrucât aceasta nu beneficiază de o reglementare legală, iar propunerea se referă la pensia de întreținere.

5. În ceea ce privește măsura dispusă la alin. (5) al art.36¹, semnalăm că din textul propus nu reiese cu claritate rațiunea pentru care intermedierea obligației de întreținere nu poate fi cerută și instanței de tutelă, în cazul prevăzut la alin.(2) lit. c).

De asemenea, potrivit prevederilor alin. (5) și alin. (7) ale art.36¹ din inițiativa legislativă, instituția responsabilă cu intermedierea pensiei de

întreținere este o agenție care funcționează în subordinea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse și nu agențiile județene de plată și inspecție socială, menționate în *Expunere de motive*, agenții care, de altfel, funcționează în subordinea Ministrului Muncii și Solidarității Sociale.

Precizăm că, întrucât în subordinea MFTES funcționează două agenții, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) era necesar să se precizeze cine va gestiona pensia de întreținere.

6. În ceea ce privește alin.(6) al art.36¹, semnalăm că nu se pot cunoaște care sunt modalitățile de încetare a intermedierei pentru cazul prevăzut la alin. (2) lit. a) și de ce acesta a fost exceptat de la regula instituită prin acest articol.

Mai mult, apreciem că era necesar să fi fost precizată care este sancțiunea ce decurge din nerespectarea obligației părintelui creditor de a notifica instituția responsabilă cu intermedierea cu privire la orice modificare în venitul acestuia și care este termenul în care este obligat să realizeze această notificare.

7. Cu privire la alin.(8) al art. 36¹, apreciem că erau necesare justificări în sensul instituirii termenului de 5 zile pentru plata pensiei de întreținere și care au fost rațiunile care stau la baza introducerii acestui termen.

8. Referitor la alin.(9) al art.36¹ din inițiativa, prin care se prevede că, în cazul în care părintele debitor al obligației de plată a pensiei de întreținere nu își îndeplinește obligația de plată, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) urmează să recupereze sumele corespunzătoare, potrivit prevederilor legale, precizăm că, potrivit alin. (2) și alin. (3) al art.529 din *Legea nr.287/2000 privind Codul civil, republicată cu modificările ulterioare*, „Când întreținerea este datorată de părinte, ea se stabilește până la o pătrime din venitul său lunar net pentru un copil, o treime pentru 2 copii și o jumătate pentru 3 sau mai mulți copii.

(3) *Cuantumul întreținerii datorate copiilor, împreună cu întreținerea datorată altor persoane, potrivit legii, nu poate depăși jumătate din venitul net lunar al celui obligat*”.

De asemenea, alin. (2) al art.530 din *Codul civil* stabilește că: „*Dacă obligația de întreținere nu se execută de bunăvoie, în natură, instanța de tutelă dispune executarea ei prin plata unei pensii de întreținere, stabilită în bani*”.

Prin urmare, pensia de întreținere se stabilește printr-o hotărâre judecătorească și, în cazul în care nu este pusă în executare de bunăvoie de debitor, creditorul acesteia poate solicita oricând punerea în executare a acesteia de către executorul judecătoresc.

Precizăm că ANAF asigură administrarea impozitelor, taxelor și contribuțiilor și a altor venituri bugetare date prin lege în competența sa și nu este competentă pentru acțiunea de recuperare a pensiei de întreținere, întrucât aceasta nu este o creanță fiscală sau bugetară în înțelesul pct.10, respectiv pct. 7 ale art. 1 din *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare*¹.

De asemenea, potrivit prevederilor alin.(10) al art.226 din *Legea nr.207/2015*, „*Instituțiile publice finanțate total sau parțial de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetul asigurărilor pentru șomaj, după caz, care nu au organe de executare silită proprii, transmit titlurile executorii privind venituri ale bugetului general consolidat, spre executare silită, organelor fiscale din subordinea A.N.A.F. Sumele astfel realizate se fac venit la bugetul de stat*”.

Totodată, considerăm că era necesar ca inițiatorii actului normativ să analizeze dacă pentru sumele datorate de către părintele debitor se datorează dobânzi și penalități de întârziere, sens în care se impunea completarea cu prevederi în acest sens, precum și cu prevederi privind entitatea care le va calcula.

În plus, în situația în care aceste sume sunt purtătoare de dobânzi și penalități și se dorește ca acestea să fie calculate și recuperate de către organele fiscale competente din subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, considerăm că erau necesare prevederi în acest sens.

¹ 7. creanță bugetară - dreptul la încasarea oricărei sume care se cuvine bugetului general consolidat, reprezentând creanța bugetară principală și creanța bugetară accesorie; (...)

10. creanță fiscală - dreptul la încasarea oricărei sume care se cuvine bugetului general consolidat, reprezentând creanța fiscală principală și creanța fiscală accesorie;

9. Având în vedere dispozițiile alin. (10) și (11) ale art.36¹, considerăm că era necesară indicarea surselor de finanțare a instituției responsabile cu intermedierea indemnizației de întreținere, de formare a bugetului dedicat plății indemnizațiilor neîncasate de la părintele debitor, precum și justificarea cazurilor în care nu mai pot fi acoperite creanțele părinților creditori.

În acest sens, semnalăm o necorelare dintre prevederile alin.(7), și cele de la alin.(10) și (11), întrucât, pe de o parte, plata obligației restante a pensiei de întreținere revine părintelui debitor, așa cum rezultă din alin. (7), însă alin. (11) prevede că instituția responsabilă cu intermedierea alocă din bugetul său plata pensiei de întreținere.

Astfel, apreciem că era necesară o armonizare a celor două texte, în sensul clarității și coerenței normei juridice.

10. Cu referire la art. II din inițiativa legislativă, menționăm că, potrivit art.55 alin. (2) din *Legea nr .24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, „în cazul în care, pentru punerea în aplicare a unui act normativ, sunt prevăzute norme de aplicare, în cuprinsul acestuia se va stabili termenul de elaborare a acestora și data intrării lor în vigoare, care să nu depășească, de regulă, 30 de zile de la data intrării în vigoare a actului normativ”.

Astfel, considerăm că era necesară formularea textului articolului în mod corespunzător.

De asemenea, considerăm că era necesară înlocuirea sintagmei „ordin al ministrului tineretului, familiei și egalității de șanse”, cu sintagma „ordin al ministrului familiei, tineretului și egalității de șanse”.

Nu în ultimul rând, în scopul asigurării principiului previzibilității normei juridice, inițiatorii propunerii legislative trebuiau să aprecieze oportunitatea includerii în text și a unor norme tranzitorii, care, potrivit art. 54 alin. (2) din *Legea nr. 24/2000*, „trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea celor două reglementări, astfel încât punerea în aplicare a noului act normativ să decurgă firesc și să evite retroactivitatea acestuia sau conflictul între norme succesive”.

11. Referitor la conținutul *Expunerii de motive*, precizăm că acesta nu a fost elaborat cu respectarea cerințelor prevăzute de *Legea nr. 24/2000*.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.6 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1), instrumentul de prezentare și motivare trebuie să includă cerințele care reclamă intervenția normativă, cu referire la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, impactul socioeconomic, impactul asupra sistemului juridic, consultările derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ, organizațiile și specialiștii consultați, precum și activitățile de informare publică.

Or, raportat la conținutul propriu zis al *Expunerii de motive*, din perspectiva celor expuse, precizăm că datele oferite în cuprinsul instrumentului de prezentare sunt insuficiente, în raport de exigențele prevăzute de normele legale în vigoare, așadar, apreciem necesară completarea acestuia în mod corespunzător.

12. Considerăm că aplicarea prevederilor inițiativei legislative pot determina impact bugetar suplimentar asupra bugetului de stat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

*** Ion Marcel CIOLACU**
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului